

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва

РОЗКРИТТЯ ТА ВТІЛЕННЯ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ
МИСТЕЦТВІ ТЕМИ НАСИЛЬСТВА В СУСПІЛЬСТВІ

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття вищої освіти “магістр”

Виконав: здобувач 2 курсу 13-231М групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової) програми
Хореографія
Кобельчук Владислав Вікторович

Керівник: кандидат педагогічних наук,
професор, Левченко М.Г.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв», Кізяков В.М.

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	6
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	6
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	13
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	17
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	17
2.2. Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	19
2.3. Сценографія.....	25
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Актуальність проблеми. У всіх суспільствах і на протязі всіх історичних епох існувала темна сторона життя, що супроводжує людей. Ця темна сторона є жорстокістю, насиллям та буллінгом. Сучасний світ не є винятком, оскільки ці явища є неодмінною частиною нашого існування.

Поняття насильства в мистецтві можна трактувати по-різному залежно від контексту та індивідуальних переконань. З одного боку, це може стосуватися зображень фізичної чи психологічної агресії, насильство чи жорстокості в мистецтві, таких як живопис, скульптура, кіно, література чи музика. У таких творах може використовуватися насильство як засіб вираження емоцій, соціальних проблем і політичних поглядів.

Насильство в мистецтві, з іншого боку, може викликати дискомфорт, шок і вразливість глядачів і читачів, а не зображення самого фізичного нападу. Це може бути спробою спровокувати обговорення соціокультурних проблем і висловити незгоду з існуючими стандартами і цінностями.

Насильство в мистецтві - це форма насильства, при якій художники і творці висловлюють свої погляди на насильство в суспільстві, відзначають його негативні наслідки і грають роль протестуючих проти насильства.

Сприйняття насильства в мистецтві є особистим, і важливо враховувати те, що може здатися провокаційним або неприйнятним для однієї людини, і те, що інші можуть сприймати як важливий спосіб вираження ідей та почуттів.

Соціокультурний контекст відіграє важливу роль у розумінні насильства та булінгу. Різні культури та соціальні системи можуть мати

різні визначення, стандарти і реакції на ці явища. Насильство може бути зумовлене стереотипами гендерних ролей, расовими або релігійними переконаннями, що створює складність в розумінні його сутності та управління ним.

Для нашої роботи ми обрали тему насильства в суспільстві, а саме булінг. Тема булінгу в світі набула великого розповсюдження, та стала проблемою для суспільства.

Отже, тема “насилля” є актуальною на сьогоднішній день, в усіх видах і проявах. В нашій творчій роботі, ми розглянемо основні види насилля, що призводять до форми булінгу.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами дослідження проводилось в рамках наукової ініціативної теми кафедри хореографічного мистецтва Херсонського державного університету “Формування професійно-творчих здібностей майбутніх хореографів в умовах освітнього процесу ЗВО”

Мета дослідження полягає у розкритті теми насилля та жорстокості у суспільстві та втілення в хореографічному мистецтві засобами танцю модерн.

Для досягнення поставленої в роботі мети ми визначили наступні **завдання**:

- зробити теоретичний аналіз наукових досліджень з теми;
- дослідити види насилля;
- визначити причини появи видів насилля;
- втілити та розкрити проблематику насильства в соціумі засобами лексики хореографічного мистецтва;
- зробити ідейно-тематичний аналіз твору;
- втілити балетмейстерський задум триптиху.

Об’єкт дослідження: відносини у соціумі.

Предмет дослідження: насильство в соціумі а саме булінг.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

- проаналізовано наукові праці вчених та філософів, які розкривали причини та наслідки насильства у суспільстві.
- Проаналізовано мистецьку діяльність українських митців у проєкті “Театр крові”.
- Інтерпретовано казку Ганса Крістіана Андерсена “Гидке каченя”.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можна використати як методичний матеріал при вивченні дисциплін хореографічного циклу, а саме: «Історії хореографічного мистецтва», «Мистецтва балетмейстера», «Сучасного танцю», «Імпровізації в хореографії», «Сценографії».

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження були презентовані на засідання кафедри культурології факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету.

Публікації. Основні теоретичні положення здійсненого дослідження були викладені у статті «Види насильства в суспільстві» (електронний альманах «Магістерські студії», Херсон (Івано-Франківськ), 2023 рік).

Структура роботи. Відповідно до визначеної теми і завдань наукового пошуку робота складається із вступу, двох розділів, п'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел із чотирнадцяти найменувань. Загальний обсяг роботи складає тридцять три сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

“Дії, які ми робимо один з одним, є найдивнішими, найбільш непередбачуваними і найбільш незрозумілими з усіх явищ, з якими ми змушені співіснувати. Немає нічого в природі небезпечніше для людства, ніж саме людство. *Льюїс Томас, 1981*”

Агресивна поведінка людини, яка вчиняє буллінг, має погані наслідки, як для жертви, так і для того хто вчиняє цей самий буллінг. Буллінг порушує соціальні норми особистостей в суспільстві, та порушує закон.

Для людини характерно, що його агресивна поведінка служить передусім реакцією на фізичний і психічний дискомфорт, стреси. Крім того, воно може виступати в якості засобу досягнення будь-якої значимої мети, у тому числі підвищенні власного статусу за рахунок самоствердження [5].

Ці складні соціальні проблеми, які потребують уваги та розуміння з боку суспільства. Етичні розмисли та соціокультурний контекст виграють важливу роль у вирішенні цих питань. Системи освіти, виховання та культурно-соціальні норми грають важливу роль у запобіганні насильству та булінгу та сприяють формуванню гармонійного та толерантного суспільства.

Що стосується людини, то психологи виділяють наступні види агресії - «ворожою» і «інструментальну». Джерелом ворожої агресії є гнів, а кінцевою його метою є заподіяння шкоди. Якщо заподіяння шкоди не є самоціллю, а лише засобом досягнення якоїсь іншої мети, то ми маємо справу з інструментальною агресією. У 1990 році політичні лідери

виправдовували війну в Перській затоці, кажучи, що їх метою було не варварське винищення 100 000 іракців, а звільнення Кувейту. Можна сказати, що ворожа агресія - це «гаряча», а інструментальна агресія - «холодна».

Американський дослідник проблем соціальної психології Д. Майерс вважає агресією "фізична або вербальна поведінка, спрямована на заподіяння кому-небудь шкоди (виділено авторами. - С. В., Г. М.)" [10]. Крім того, він також поділяє агресію на ворожу, орієнтовану на заподіяння шкоди, та інструментальну, що є засобом досягнення мети [9].

У розкритті поняття "насильство" у Великому енциклопедичному словнику на перший план виносяться його соціальні аспекти, тобто "застосування певною соціальною групою різних форм примусу щодо інших груп з метою придбання або збереження економічного і політичного панування, завоювання тих чи інших привілеїв" [2]. Тут же мова йде про те, що в праві насильство визначається, як фізичний (тілесні ушкодження, побої) або психічний (Загроза) вплив (виділено авторами. - С. В., Г. М.) однієї людини на іншу" [3].

Вчені Кембриджського університету інтерпретують насильство як:

- 1) застосування сили, щоб нанести тілесні ушкодження, викликати смерть або руйнування (фізичне насильство);
- 2) заподіяння сильної емоційної шкоди або шкоди психіці (наприклад, сильне приниження, позбавлення чого-небудь, промивка мізків), наруга, осквернення або відкрита неповага, тобто "вчинення насильства" над чимось коштовним, священним.[7].

Таким чином, поняття теми "насилля" не тільки не суперечить розглянутому категоріального ряду, але і логічно впливає з нього, тим більше, що інформація, що циркулює в суспільстві і ретранслюється масмедіа, в значній мірі обумовлює той чи інший тип людської поведінки, а значить, здатна стимулювати їх деструктивну поведінку. [1]

В нашій творчій частині роботи, ми вирішили розкрити два основних вида насильства: вербальне насильство та фізичне насильство, тобто булінг. Булінг - це агресивна поведінка однієї людини або групи людей по відношенню до іншої людини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом. Булінг може мати безліч причин, а жертвою може стати кожен, хто не вписався у рамки того чи іншого колективу.

В усі часи вважалося, що мистецтво несе в собі красу та добро і спонукає людство замислитися над власним майбутнім. На сьогодні дещо у призмі мистецтва змінилося і мистецтво трохи трансформувалося в інструмент пропаганди, яка закликає людей до дій насилля. Своім проєктом ми хочемо повернути мистецтво до його початкових ідей та завдань - нести добро й красу у соціум.

«Театр крові» Колізей – не просто образна характеристика знаменитої арени, але й означення тогочасного дискурсу з його гаслом *panem et circenses*. Як відомо, ці «видовища» були кривавими спектаклями: гладіаторські бої на смерть, цькування засуджених на смерть дикими звірами на арені, бої на кулаках, змагання колісниць як популярні види публічного дозвілля. Перестрибуючи по часу вперед, подібну тенденцію помічаємо в середньовічних звичаях посполитого люду відвідувати страти, у популярності картин і тематики насильства у масовій культурі XX – XXI ст. (особливо жанрів бойовика, трилера і горору), шаленому успіхові медійних новин про акти насильства тощо. Важливо, що, за Люсі Невіт, симульоване театральне (як і в цілому реальне) насильство потребує акту споглядання (*spectatorship*), коли глядацька аудиторія виявляє певні емоційні, психологічні, фізичні реакції до дійства.

Водночас, насилля часто має глибокі міфологічні витоки, що з часом трансформувалися в елементи релігійної метафізики, а відтак набули офіційного визнання. Наприклад, у містеріях, що домінували в

високому театрі середньовіччя, насильство (зокрема, розп'яття Христа) мало сакральний символічний зміст. Йдеться в цьому разі про сутнісну деформацію християнської свідомості, де насильницький дискурс набув рис фундаментального *sacrum*. Саме в абераціях патріархального суспільства дехто схильний шукати психоаналітичні підстави соціальних явищ і колективних травм християнської Європи.

Отже, з античних часів насильство міцно закріплюється у сюжетній структурі драми. Різномасштабні тексти Есхіла і Софокла, п'єси Вільяма Шекспіра, Миколи Куліша чи Володимира Винниченка – всі наскрізно поєднані художнім конфліктом, що базується на протистоянні, на насильстві влади (фатуму, богів, політиків, багатіїв) над людиною, особистості над собою, групи чи суспільства над особистістю або іншою групою тощо. Насильницький фактор є змістом багатьох театральних колізій, ба більше, насильство над жінкою/жінками в цій площині займає помітне місце. Наприклад, драматургія Шекспіра не меншою мірою виказує людські трагедії, ніж український «театр корифеїв» – історії сексуального насильства з боку привілейованих чоловіків над дівчатами нижчого соціального стану: «Бондарівна» й «Наймичка» Івана Тобілевича, «Катерина» за мотивами Шевченкової поеми тощо.

Треба зауважити, що художній конфлікт, що базується на насиллі, характерний не лише для трагедій, але часто латентно присутній й в сюжетних колізіях комедійних жанрів: побитті, гнобленні, силуваному зам'язанні, словесному приниженні, ув'язненні, хай і справедливому покаранні винних тощо, що супроводжують типові комічні ситуації. В українському реалістично-побутовому театрі XIX ст. ставили «Мартина Борулю», «Сто тисяч» і «Хазяїна» Івана Карпенка-Карого з образами самогубства (хай і невдалого) й смерті як покарання за власні ілюзії. Не зважаючи на різне – грубо кажучи, трагедійне або ж комічне трактування, популярні теми в театрі охоплюють насильницькі дії щодо людини, її свободи, тіла і життя.

Спроби театру вирватися з-під ковпака політики приводили й до позитивних трансформацій у системі жанрів, тем, образів, зміні театральних парадигм. Наприклад, церковне переслідування в середньовіччі посприяло розвиткові мандрівних театрів. Через царські утиски саме такий формат мали переважна більшість українських театрів.

У вкрай складних обставинах в Україні XVII – XIX ст. розвинувся кріпацький театр, де свого часу працювали Василь Гоголь (1777–1825), Дмитро Бортнянський (1751–1825), кумир Тараса Шевченка Михайло Щепкін (1788–1863) та ін. Щоправда, ці садибні театри, меншою мірою характерні для українських земель, були прямим виявом примусу до безправних акторів та акторок – власності їхніх господарів. На театрі XX ст. позначилося не лише модерністське пробудження, а й політичне насильство над людиною, факти воєн і геноцидів, тоталітарних і техногенних катастроф. Чимало мистецьких напрямів за суттю сформувалися як реакції на жахіття й беззмістовність реальності.

Якщо проаналізувати постановки українських театрів за минулих сто років через призму не/насильства як структурного компонента драматичного конфлікту, складеться чималий перелік. Наприклад, за антологією вистав «Український театр XX ст.» (2012) до такого списку можна занести щонайменше дев'ять постановок 1900-х рр., три десятки спектаклів 1910–1930-х рр., понад двадцять вистав 1940–1980-х рр. і більше десяти – 1990–2000-х рр. Загалом це 78 вистав. Шість з дев'яти представлених у першому часовому відтинку базуються на насильницькому сюжеті: вже згадувана «Наталка-Полтавка» І. Котляревського; «Сава Чалий» І. Карпенка-Карого й «революційна» драма «Розбійники» Ф. Шиллера з кульмінаційними вбивствами в фіналі; колоритна, але від того не менш патріархальна «Енеїда» із замахами на вбивство, «божественним насильством», представленням жінки як трофею й епізодом самопалення; В. Винниченкова «Брехня»,

яка представила новаторський для того часу конфлікт особистості, єдиним шляхом звільнення від власних інтриг для якої стало самогубство. Так само летальними для героїв стали наслідки їхніх внутрішніх конфліктів і у «Камінному господарі» за Л. Українкою, та й у «Ревізорі» за М. Гоголем насилля почасти висвітлено у характері взаємовідносин серед представників суспільно-владної ієрархії Російської імперії.

Для театру доби української незалежності понад половину з 15 вистав, згаданих в антології, можна визначити як сюжетно пов'язані з насильством. Наприклад, у «Смерті у соборі» Т.С. Еліота міфологічними засобами досліджено природу мучеництва, а «День кохання, день свободи» Г. Клауса розкриває плутанину стосунків із інцестом і фінальним самогубством. У частині популярних п'єс «старого зразка» драматичні конфлікти суголосні з народним сприйняттям понять добра і зла, що корелює з колективною міфологічною свідомістю і унеможлиблює прагнення індивідуальної свободи окремої людини поза її громадянськими і сімейними обов'язками. Трагічне розв'язання колізій через насильство присутнє і в інтелектуальній драматургії Лесі Українки як єдиний очевидний спосіб зберегти власну свободу. Суперечливість людської душі й моральний релятивізм спонукає до насильства в новій драмі. Все це повертає нас до розуміння не/насильства в театрі лише в координатах аксіології та естетичних уподобань доби. У цілому театр був і є політизованим, а насильство весь цей час залишається одним з його стовпів.

Насильство в хореографії може бути розглянуте з різних точок зору: насильство як засіб вираження художнього задуму. У цьому випадку насильство не є метою самою по собі, а лише інструментом для передачі певного сенсу, повідомлення або естетичного враження. Наприклад, у балеті «Ромео і Джульєтта» насильство є частиною сюжету, який базується на трагедії Вільяма Шекспіра. У цьому випадку

насильство не прославляється, а показується як негативна наслідок конфлікту між двома родами.

Насильство як форма протесту або критики суспільства. У цьому випадку насильство є способом привернути увагу до певної проблеми, викликати обурення або спонукати до дії. Наприклад, у танцювальному перформансі “ТЕАТР НАСИЛЬСТВА” хореограф Олександр Андрущенко ставить питання про межу, де закінчується мистецтво і починається свобода митця. У цьому випадку насильство є провокаційним і експериментальним, спрямованим на порушення стереотипів і табу. [12]

Хореографія на тему насильства у таких творах може бути реалістичною або символічною, залежно від стилю і вибору режисера.

Багато видатних хореографів в історії мистецтва використовували тему насильства у своїх танцювальних постановках для виразу складних емоцій, соціальної критики та рефлексії над людським становищем. Ось кілька прикладів хореографів, які вивчали цю тему в своїх роботах:

Марта Грекхем – це американська хореографиня, яка заснувала власну танцювальну компанію. У її творчості часто відзначалася тема насильства та боротьби за волю. Наприклад, її вистава "Chronicle" (1936) була спрямована проти фашизму та насильства.

Щодо Піни Бауш, вона відома своєю інноваційною та виразною технікою. У її творчості багато уваги приділялося складним соціальним питанням, включаючи тему насильства.

Акрам Хан, сучасний британський хореограф пакистанського походження, так само у своїх творах часто досліджує складні соціальні питання, включаючи теми насильства, міграції та ідентичності.

Одетт Х'ендерсон - це американська хореографиня та танцівниця, відома своїми перформансами, які часто включали в себе імпровізації та взаємодію з глядачем. У своїй роботі вона досліджувала взаємодію тіла та насильства.

А ось Сіджін МакМіллан створив численні балети для Королівського балету та інших видатних компаній. Його балет "Менеджер" (1967) досліджує тему насильства в сучасному суспільстві.

Відомий український хореограф та художній керівник Київського балету Валентин Ряшченко в своїх постановках часто звертає увагу на соціальні проблеми, включаючи тему насильства. Його постановка "Маскрабляди" є однією з таких робіт.

Анатолій Кушнар'ов, також український хореограф створював танцювальні постановки, які досліджували тему насильства та конфліктів. Його робота "Перевірка на людину" відзначалася відкритим висловленням ідей про права людини та соціальну справедливість.

1.2 Ідейно-тематична основа

Тема: насилля у соціумі.

Ідея: донести глядачеві причини та наслідки насилля у світі.

Надзавдання: розкрити види насилля в різних обставинах і часових проміжках.

Наскрізна дія: в нашій роботі наскрізною дією є - жорстокість, насильство.

Конфлікт: у постановці відображується два види конфлікту: психологічний конфлікт (тема булінгу), фізичне насильство.

Танцювальна форма: хореографічна композиція.

Видова стилістика: сучасна хореографія, модерн.

Танцювальний жанр: сюжетний танець-триптих.

Ми запозичили сюжет казки Ганса Христіана Андерсона "Гидке каченя" і за основу триптиху, ми взяли події, що відбуваються на пташиному дворі. За сюжетом казки, пташиний двір приймає головного героя лише тоді, коли він змінюється. В нашому номері ми розкриваємо

прийняття головного героя соціумом, через приклад небайдужості та співчуття одного з птахів.

Лібретто: Пташиний світ є унікальним та різноманітним. В ньому існує багато видів птахів, маленькі й великі, яскраві та менш примітні, юркі та повільні, птахи, що мають крила і розрізають ними небокрай, та птахи які приземлені - ні разу не відчули блакиті неба. Серед цього різноманіття птахів є той, якого не сприймає жоден. Його всі цькують, ображають, не сприймають як свого. Він один у світі. Але як будь-яка жива істота, йому потрібні спілкування, любов та підтримка. Зневірившись у пошуках порозуміння та тепла, він все ж таки знаходить того, хто його прийняв, зрозумів та підтримав. Спостерігаючи за спілкуванням та дружбою двох таких різних, але поріднених диваків, пташиний світ починає їх сприймати за своїх. Адже, навіть, у пташиному житті дуже важливо, щоб поруч були надійні, розуміючі друзі, або той хто допоможе.

Частина перша Пташиний двір.

На пташиному дворі є багато унікальних та різноманітних птахів. На ньому існує багато різних видів птахів, маленькі й великі, яскраві та менш примітні, юркі та повільні, птахи, що мають крила і розрізають ними небокрай, та птахи які приземлені - ні разу не відчули блакиті неба. Серед цього різноманіття птахів є той, якого не сприймають. Його всі цькують, ображають, не сприймають як свого. Він один у світі. Але як будь-яка жива істота, йому потрібні спілкування, любов та підтримка.

Частина друга Підтримка.

Зломлений та зневірений у добро птах, несподівано отримує підтримку від іншого птаха. Разом вони проходять шлях, спочатку

недовіри, потім прийняття одне одного і врешті підтримку та розуміння одне одного.

Частина третя

Бачучи дивних друзів, спочатку весь пташиний двір не сприймає їх в тотем, і всіляко цькують та насміхаються з них. Іноді проявляючи акти жорстокості, та насилля до цих двох таких не схожих на цю зграю птахів. Але не всі приймають участь в цих сценах безглуздих жорстокостей та насилля і виступають у ролі спостерігачів, тобто пасивно приймаючи участь в цих знущаннях. Не все здається таким безнадійним, така пасивна участь інших дає змогу зрозуміти помилку таких вчинків, що зло, засудження лише за те, що ти не такий, не дає право знищувати життя та особистість, а лише дає право іншим, повернути свою злобу та ненависть вже в їх бік. Розуміючи такі прості речі, спостерігачі починають приймати та підтримувати цих двох диваків. Далі спрацьовує ефект більшості і в такій кількості добро перемагає зло. Стовідсотково на підтримку і розуміння ці два птахи не матимуть, адже вічний баланс добра і зла існує завжди і завдяки лише тільки свідомості розумних і добрих особистостей, добро завжди перемагає.

Характеристика образів:

Головний герой: птах, що відрізняється від інших, поведінкою, кольором, зовнішніми ознаками, маючи мрії про добре майбуття, але самотній.

Другорядна роль: птах, у якого є своя думка, внутрішні розуміння всіх обставин, співчутливий, розумний, справедливий, не зважаючи на те, що ззовні схожий на інших.

Пташиний двір: символізує собою суспільство, натовп, що керований своїми первинними зовнішніми розуміннями, які не дають змогу розібратися в ситуації, почути, допомогти та зрозуміти. Зграєю

птахів показується різність суспільства, як за зовнішніми ознаками, так і духовними і моральними, а коли у суспільстві є право на різні думки, правильні вчинки та критичне мислення, таке суспільство не буде безнадійним для соціуму.

Аналіз музичного супроводу:

Частина 1

Wednesday Playing Cello | Paint It Black - The Rolling Stones

Жанр: Інструментальна

Розмір: 2/4

Темп: змінний

Хронометраж: 2:18

Частина 2

2cellos-game-of-thrones-medley

Жанр: Інструментальна

Розмір: 2/4

Темп: помірний

Хронометраж: 2:03

Частина 3

Д. Драганетті - Дует для контрабаса і віолончелі

Жанр: Інструментальна

Розмір: 4/4

Темп: Змінний

Хронометраж: 2:22

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Архітектоніка:

Експозиція: Пташиний двір, на якому знаходиться багато видів птахів, кожен з них різний та унікальний, і кожен з них себе презентує.

Зав'язка: Серед усіх птахів є той єдиний, кого не сприймають як свого, через те, що він не такий як інші.

Розвиток дії: Вони його цькують, ображають, та зрікаються його.

Кульмінація: Але все ж таки, серед них знаходиться один птах, який дає йому крило підтримки та розуміння, не дає йому впасти.

Розв'язка: Побачивши їх дружбу та взаєморозуміння і усвідомлюючи своє жорстоке та неправильне ставлення, деякі змінюють свою думку, щодо ставлення один до одного.

Частина 1

Експозиція: Пташиний двір на якому знаходяться різні птахи, за зовнішністю, характером та поведінкою.

Зав'язка: Поява головного героя серед різномайття птахів.

Розвиток дії: У своїй більшості птахи не сприймають головного героя, та всіляко відштовхують його від себе.

Кульмінація: Птахи цькують та знущаються з нього, переходячи межу. Все це перетворюється на насилля над особистістю.

Розв'язка: Зацькований та закльований птах лишається на одинці.

Частина 2

Експозиція: Понівечений птах, наляканий та принижений, знаходиться на самоті.

Зав'язка: Зі зграї птахів, з'являється небайдужий, співчутливий птах і намагається допомогти головному героєві.

Розвиток дії: Головний герой недовіряє такій несподіваній щирості і не сприймає крило допомоги.

Кульмінація: Але все ж таки, той птах, переконує головного героя своєю щирістю та відкритістю.

Розв'язка: Обидва птахи лишаються поруч і стають крило до крила.

Частина 3

Експозиція: Пташиний двір бачить цих двох і не розуміють, чому один з них раптом допомагає, тому хто інакший, не такий як вони.

Зав'язка: Деякі з птахів не сприймають проявлені добро та співчуття, а деякі з цікавістю спостерігають за розвитком дій і засуджують.

Розвиток дії: Все це могло би завершитися знову актами насилля, але, ці два диваки, своєю силою духу, силою підтримки одне одного, показують приклад братерства та дружби.

Кульмінація: Цим гарним прикладом, поступово, переймаються інші мешканці пташиного двору.

Розв'язка: Але не всі схильні до гарних і добрих думок та дій. Не в кожного є розуміння, що таке погано, а що, добре й хороше, особливо це стосується вчинків. В своїй більшості птахи усвідомили свою помилку та почали підтримувати головного героя та пропонувати йому своє крило допомоги. Коли інші залишилися при своїй думці, що слабший або не схожих на тебе можна принижувати та знущатися. Тим самим ми показуємо, що позбутися насилля та його різновидів, стовідсотково неможливо, але, можливо переконати більшість, у тому, що насилля - це

погано і має свої негативні наслідки для усіх - як насильників так і жертви. І пам'ятаємо, що добро завжди перемагає зло, і що вони у світі завжди поруч.

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

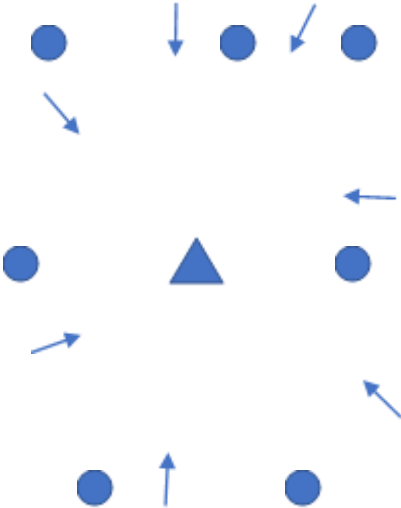
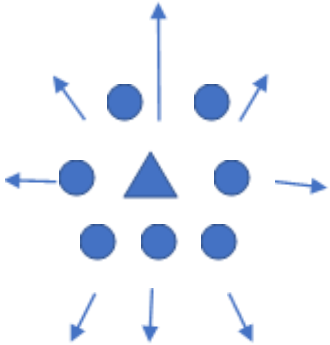

Головний герой: ▲

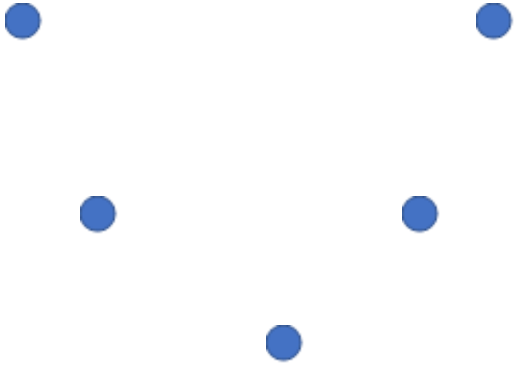
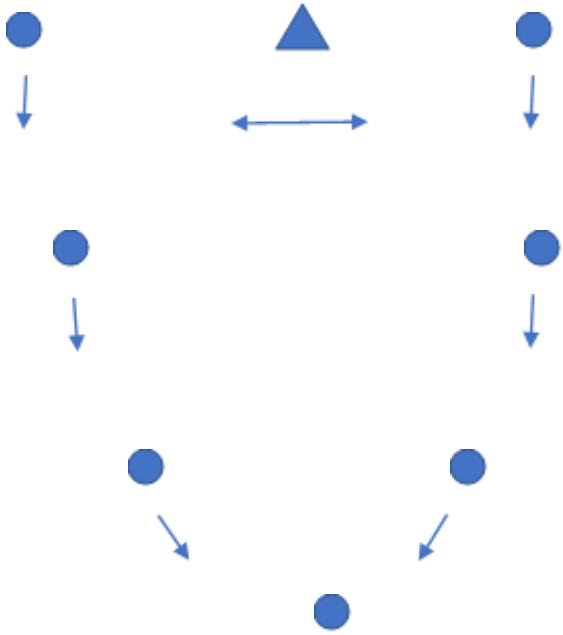
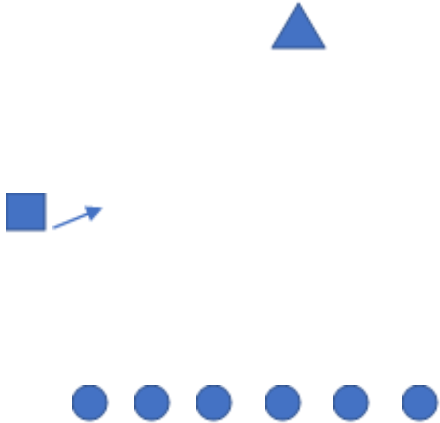
Другорядний герой: ■

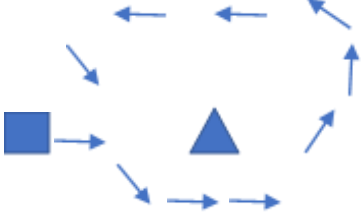

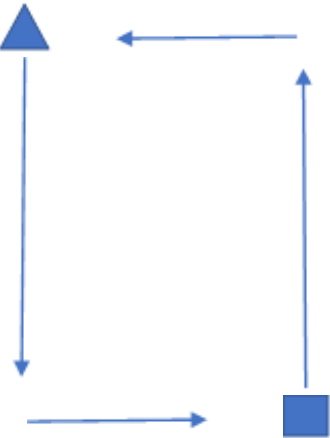

Масовка: ●

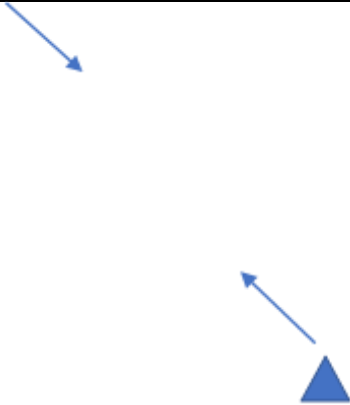

Напрямок руху: →

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		12	Птахи жорстко настроєні проти головного героя
Зав'язка		16	Птахи обступають головного героя, в центрі дуетна частина.

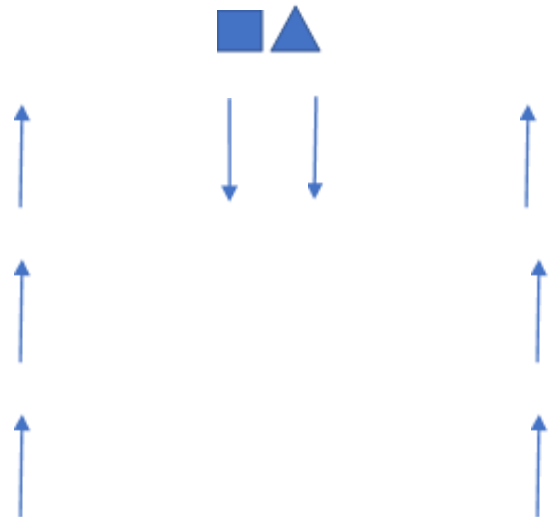

			
Розвиток дії		16	Прояв вербального насилля
Культурна дія		16	Прояв фізичного насилля
Розвиток		16	Намагання головного

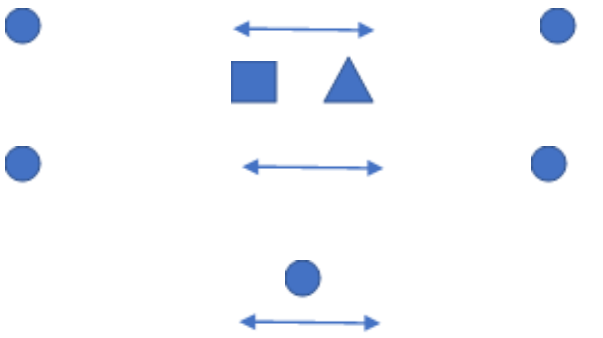
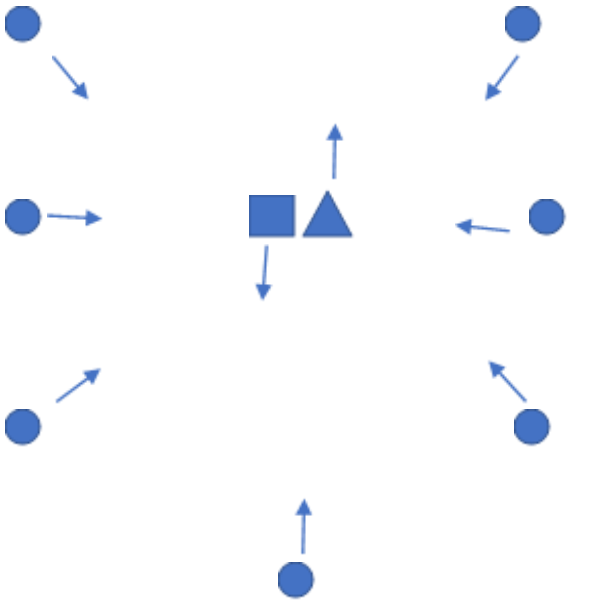
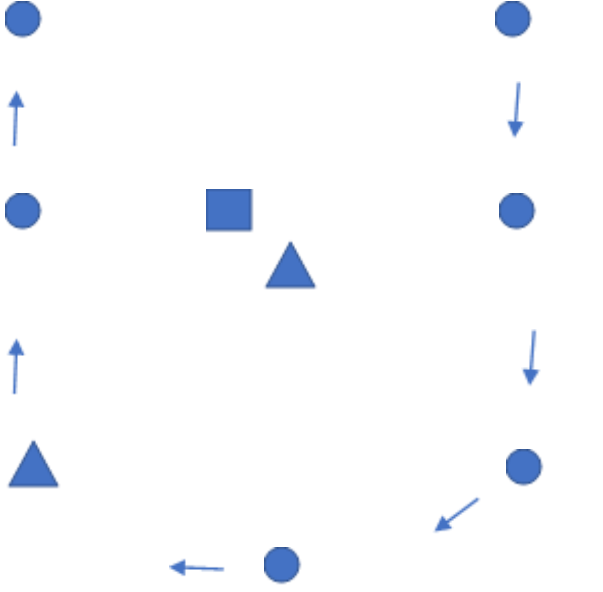

дії			героя відбитися від птахів
Розвиток дії		16	Намагання головного героя відбитися від птахів
Розв'язка		16	Поява другорядного героя

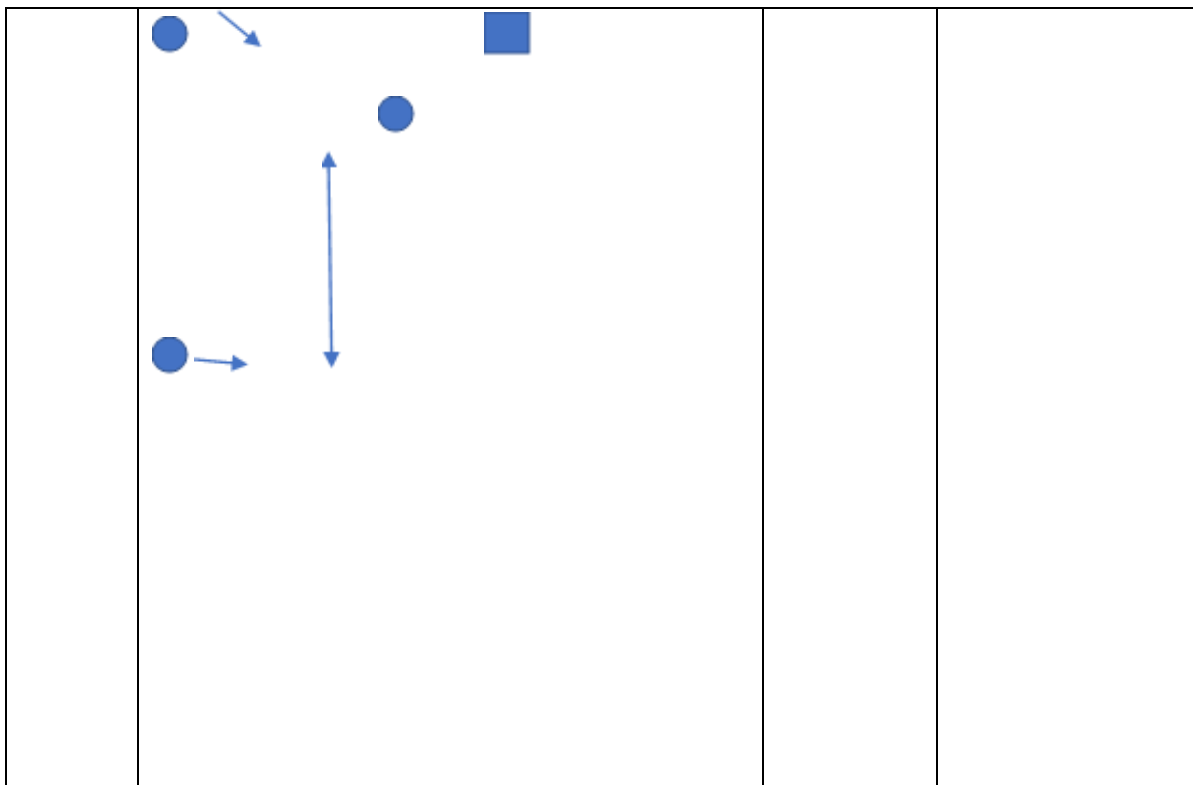
Експозиція	 <p>The diagram shows a square on the left and a triangle in the center. A series of arrows forms a circular path around the triangle, starting from the square and moving clockwise.</p>	16	
Зав'язка	 <p>The diagram shows a square on the left and a triangle on the right. Arrows point from the square towards the triangle, and from the triangle towards the square, indicating a connection or relationship.</p>	16	
Розвиток дії	 <p>The diagram shows a square on the left and a triangle on the right. Arrows form a rectangular path: one arrow points up from the square to the triangle, another points right from the triangle to the square, another points down from the triangle to the square, and another points left from the square to the triangle.</p>	16	
Кульмінація	 <p>The diagram shows a single square.</p>	16	

			
Розв'язка		16	

Частина 3

Експозиція		16	
Зав'язка		16	

			
<p>Розвиток дії</p>		<p>16</p>	
<p>Кульмінація</p>		<p>16</p>	
<p>Розв'язка</p>		<p>16</p>	

2.3 Сценографія

Сценографія – це мистецтво формування візуального образу вистави шляхом використання декорацій, костюмів, світла та постановочної техніки. Усі ці елементи є необхідними складовими кожної сцени, допомагають розкрити її суть і надають виступу конкретний емоційний відтінок.

Роль важливого елемента у створенні належної атмосфери вистави виконують декорації, які дозволяють глядачам відчувати себе частиною подій на сцені. У нашій постановці, яка відбувається на пташиному дворі, ми ретельно передали атмосферу господарства за допомогою заднього плану, що зображує характерні елементи такі як тин, горщики, курник, діжка з водою та розсипані зерна. Кожен елемент, включаючи скирди сіна та тини по обидва боки сцени, підкреслює домашню атмосферу, допомагаючи глядачам поглибитися у світ вистави.

Однією з ключових ролей освітлення на сцені є створення особливої атмосфери під час вистави. Воно може мати нейтральний

характер або, навпаки, виражати різні емоційні відтінки, будучи святковим, тривожним, похмурым або карнавальньо-динамічним.

Освітлення в нашій виставі відіграє визначальну роль у вираженні символіки, відзначаючи основну концепцію вистави та залучаючи увагу аудиторії. Сцена освітлюється яскравим сонячним світлом, більш м'яким. Завдяки цьому ефекту перед глядачами постає картина звичайного дня життя птахів. У другій частині світло змінюється на менш яскраві кольори, майже приглушені, що надає відчуття сутінок та загрози життю головного героя. В третій частині знову світло стає яскраво червоним, що передає характер боротьби. Під кінець цієї частини світло знову змінюється на сонячний колір, символізуючи перемогу справедливості.

Важливою складовою успішної сценографії хореографічної композиції є костюми діючих осіб. Оскільки птахи це алегорія, тому наші герої не мають костюмів, які максимальна нагадуватимуть птахів. Дійові особи втілюють птахів рухами, при цьому, вдягнені як звичайні люди, з однією особливістю - вони всі вдягнені в піджаки. Піджак вказує на їх ідентичне походження. Але, своїм кольором, кожний піджак показує наряду з приналежністю до одного суспільства, різницю характеру, поведінки, ставлення до певної ситуації та прийняття рішень. Кардебалет одягнений у піджаки чорного кольору, натомість головним героям відведені піджаки білого та червоного кольорів.

Ми вважаємо, що нам вдалося гармонійно злагодити декорації, світлове оформлення сцени та костюми усіх персонажів, створивши атмосферу пташиного двору і надавши події максимальну реалістичність. Сценографічне рішення хореографічної композиції повністю відповідає концепції режисера номеру.

ВИСНОВКИ

“Дії, які ми робимо один з одним, є найдивнішими, найбільш непередбачуваними і найбільш незрозумілими з усіх явищ, з якими ми змушені співіснувати. Немає нічого в природі небезпечніше для людства, ніж саме людство. *Льюїс Томас, 1981*”

Американський дослідник проблем соціальної психології Д. Майерс вважає агресією "фізична або вербальна поведінка, спрямована на заподіяння кому-небудь шкоди (виділено авторами. - С. В., Г. М.)".

Крім того, він також поділяє агресію на ворожу, орієнтовану на заподіяння шкоди, та інструментальну, що є засобом досягнення мети.

В нашій творчій частині роботи, ми вирішили розкрити два основних вида насильства: вербальне насильство та фізичне насильство, тобто булінг. Булінг - це агресивна поведінка однієї людини або групи людей по відношенню до іншої людини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом. Булінг може мати безліч причин, а жертвою може стати кожен, хто не вписався у рамки того чи іншого колективу.

Отже, тема “насилля” є актуальною на сьогоднішній день, в усіх видах і проявах.

Розуміння не/насильства в театрі лише в координатах аксіології та естетичних уподобань доби. У цілому театр був і є політизованим, а насильство весь цей час залишається одним з його стовпів.

В усі часи вважалося, що мистецтво несе в собі красу та добро і спонукає людство замислитися над власним майбутнім. На сьогодні дещо у призмі мистецтва змінилося і мистецтво трохи трансформувалося в інструмент пропаганди, яка закликає людей до дій насилля. Своім проєктом ми хочемо повернути мистецтво до його початкових ідей та завдань - нести добро й красу у соціум.

Ми запозичили сюжет казки Ганса Христіана Андерсона “Гидке качення” і за основу триптиху, ми взяли події, що відбуваються на

пташиному дворі. За сюжетом казки, пташиний двір приймає головного героя лише тоді, коли він змінюється. В нашому номері ми розкриваємо прийняття головного героя соціумом, через приклад небайдужості та співчуття одного з птахів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Бандура А.* Теорія соціального навчання; *Берковіц Л.* Агресія: причини, наслідки, контроль. СПб .: Прайм-Евროзнак. 2001;
2. *Бистров А. Н., кухонної Ю. П.* Концептуальні підходи до дослідження психологічної структури особистості та діяльності підлітка. Архангельськ: Арх. держ. техн. ун-т. 2006. С. 36;
3. *Леміш Д.* Жертви екрану. Вплив телебачення на розвиток дітей. М .: Покоління. 2007. С. 88-89;
4. *Тарасов К. А.* Насильство у фільмах: катарсис або мимесис? URL: [http // vivovoco.perm.ru / VV / 5 / M1MARSIS.HTM](http://vivovoco.perm.ru/VV/5/M1MARSIS.HTM));
5. *Харріс Р.* Психологія масових комунікацій.
6. Великий енциклопедичний словник. С. 19.
7. Великий енциклопедичний словник. С. 19-20.
8. Великий тлумачний словник психологічний. Т. 1 (А-О): пров. з англ. М .: АСТ; Віче, 2001. С. 483.
9. *Кондаков І. М.* Психологія. 2003. С. 10.
10. *Кондаков І. М.* Психологія. С. 332.
11. Кримінологічні аспекти впливу жорстокості і насильства в засобах масової комунікації на агресивну поведінку неповнолітніх. URL: diplomnie.com/publ/52-1-0-15047.
12. ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(lvduvs.edu.ua)
13. Левченко М.Г. Єврейська національна спільнота Херсонщини в ХІХ-на початку ХХ ст. Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Вид-во НПУ імені МП Драгоманова
С. 394 -400
14. *Майерс Д.* Соціальна психологія. С. 502-503.
15. *Майерс Д.* Соціальна психологія. С. 673.

16. *Прокон'єва О.І.* Засоби масової інформації тиражують психопати?!, Або Роздуми до статті П. Б. Ганнушкіна "Особливості інтелектуальної сфери при деяких формах психопатії" // Науково-методичний центр психокорекційної практики "Сполеч". URL: spoletch-nik.ru/?opt=news&id_news=7

17. ТЕАТР НАСИЛЬСТВА - Ukraine. Culture. Creativity (uaculture.org)

18. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навчально – методичний посібник для студентів напрямку підготовки (спеціальності) Хореографія* вищих навчальних закладів. Херсон : МПП «Издательство «ІТ».2015. 220с.

19. *Харріс Р.* Психологія масових комунікацій. С. 300.

20. *Чернов М.* Америку захопив "культ насильства".